

Eteläisen Jokilaakson osayleiskaava, lausunto Keravan kaupunkikehitykselle

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 23.10.2025 § 115
753/99/2024

Valmistelija

Ikonen Ekaterina

Lausuntopyyntö

Osayleiskaavaehdotus on nähtävillä 3.10.2025-2.11.2025. Lausuntoa on pyydetty Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on delegoinut Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristönsuojelupäällikölle yleiskaavaluonnosten lausunnot, mutta ehdotusvaiheen lausunnot antaa lautakunta.

Suunnittelualue ja osayleiskaavaehdotuksen kuvaus

Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa uuden työpaikka-alueen ja yleisten rakennusten alueen sijoittaminen Keravan eteläosaan Lahden moottoritien varrelle.

Osayleiskaava koskee Keravan kaupungin 9. Alikeravan kaupunginosassa sijaitsevaa, noin 78 hehtaarin kokoista aluetta, joka rajautuu lännessä Lahden moottoritiehen (vt 4), idässä Keravanjokeen, pohjoisessa Keravanjoen varrella olevaan metsä- ja peltoalueeseen ja etelässä Keravan ja Vantaan rajaan (Leppäkorventie) sekä Norra-Nybackan tilaan. Suunnittelualueelle jäävä metsäalue on osittain luonnontilainen ja osalla siitä on suoritettu metsänhoidollisia toimenpiteitä. Peltoalueet ovat olleet lähivuosina viljelyskäytössä. Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa uuden monipuolisen työpaikka-alueen ja yleisten rakennusten alueen sekä näiden vaatimien toimintojen ja tarvittavien liikenneyhteyksien sijoittaminen Lahden moottoritien ja Keravanjoen väliselle alueelle ja sen ympäristöön. Keravanjoen ympärille on tavoitteena jättää rakentamaton ekologisenä viheryhteytenä toimiva suojavyöhyke. Uusi työpaikka-alue sijaitsee maisemallisesti arvokkaan Keravanjoen jokilaakson yhteydessä.

Asian käsittely

Keravan kaupunginvaltuusto käynnisti Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan 18.3.2024. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on lausunut osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 3.5.2024 ja luonnoksesta 22.5.2025.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Luonto

Tulvaherkille alueille rakentamista tulee välttää. Tämä koskee myös Perkaustien pohjoispuoleista peltoaluetta, joka on lisäksi todettu arvokkaaksi osaksi Keravanjokivarren maisemaa. Alue olisi syytä sisällyttää jokivarren viheralueeseen. Tämä mahdollistaa maisemallisten arvojen ja avoimen maaston ekologisen yhteyden turvaamista ja alueen luonnollisen tulvimisen. Ilmastomuutoksen myötä tulvimisen voidaan olettaa lisääntyvän tulevaisuudessa, ja jokivarsien rakentamattomilla tulvatasanteilla on tärkeä merkitys tulvavesien hallinnassa.

Kaavamerkinnän ”Ekologisen yhteyden kehitettävä osa” kattama alue on syytä sisällyttää jokivarren viheralueeseen. Tämä turvaa alueen metsäistä ekologista yhteyttä (Hanabölen pellot – Haukkakallio) ja maisemallisia arvoja paremmin kuin sisällyttäminen työpaikkarakentamisen alueeseen. Luontokartoituksessa todettujen Metso-kohteiden, uhanalaisten

luontotyyppien ja runsaslahopuustoisten metsäkuvioiden säilyminen tulee turvata osana alueen viheryhteyttä. Luontoarvojen häviämisen kompensoimista on syytä selvittää niin metsäisten kuin avoimienkin biotooppien suhteen. Yleisesti ottaen ekologisten yhteyksien toimivuustarkastelun perusteella on selvää, että suojaisat liikkumisreitit ja riittävät viheryhteydet tulevat merkittävästi heikkenemään kaava-alueilla lukuisten lajien näkökulmasta, ja näiden osalta jatkosuunnitteluun tulee ottaa tarkastelussa esitettyjä lieventäviä toimia.

Vuoden 2024 luontoselvityksessä alueen keskiosan metsässä todettiin viiksisiiippa-lepakkolajin II-luokan erityisen tärkeän kohteen, ravintoa tuottavien alueiden ja siirtymäreitin yhdistelmä, tiheässä kuusimetsässä kulkevan tieuran alueella. Tämä alue tulee maankäytön suunnittelussa ottaa huomioon Suomen ratifioiman EUROBATS-sopimuksen mukaisesti. Myös Keravanjoella todettiin II-luokkaan kuuluva lepakoiden siirtymäreitti, joka tulee huomioida suunnittelussa. Lepakoiden siirtymäreittien heikentyminen on tunnistettu myös Swecon ekologisten yhteyksien toimivuustarkastelussa.

Keravan yleiskaavassa (alueen keskiosan halki) ja viherkaavassa (alueen eteläosan halki) esitetty itä-länsisuuntaiset viheryhteydet mainitaan osayleiskaavassa nykyisellään heikoiksi. Tämä tulee tulkita niin, että näitä yhteyksiä on tarpeen kehittää nykyistä paremmiksi. Nykyisessä osayleiskaavan ehdotuksessa itä-länsisuuntaisia viheryhteystarpeita ei ole huomioitu lainkaan. Edellä mainitut viheryhteystarpeet on syytä ottaa osayleiskaavassa huomioon, ja niitä on syytä kehittää paremmiksi.

Kaavaselostuksessa ei ole selkeästi tuotu esiin ekologisten yhteyksien toimivuustarkastelussa esiin nostettua huomiota siitä, että kaava-alueen ekologisten yhteyksien heikkenemisen myötä hirvieläinkolarit tulevat suurella todennäköisyydellä lisääntymään.

On tärkeää, että kaavaselostuksen sivulla 53 on tiivistetty kuvaan kaava-alueen arvokkaat luontokohteet. Näistä kohteista suurin osa on kuitenkin kaavassa TP/T-, TP/T/KM- ja PY-alueilla, eikä niiden osalta kaavassa ole määräyksiä, jotka turvaisivat niiden säilymisen. Kohteiden osalta on olemassa suuri riski, että tulevaisuudessa asemakaavavaiheissa niiden päälle sijoitetaan rakentamista. Jokilaakson varressa sijaitsevat arvokkaat luontotyytit tulee säilyttää, jotta kaava-alueella voidaan ainakin osin myös tukea hupenevaa luonnon monimuotoisuutta ja ylläpitää hiilinieluja. Lailla suojatut luontokohteet ovat vain pieni osa luonnon monimuotoisuutta, ja pelkkien lakikohteiden säästäminen ei riitä turvaamaan luontoarvoja ja lajien elinympäristöjä.

Kuviolla 32 sijaitsevan noron ja sitä ympäröivän metsälain mukaisen lehdon osalta kaavaselostuksessa on todettu, että noro tullaan putkittamaan, ja noron ja lehdon yli tulee kulkemaan katuyhteys. Noro ja sitä ympäröivä metsälain mukainen lehto ovat arvokkaita luontokohteita, joiden muokkaaminen vähentää entisestään luonnon monimuotoisuutta alueella, jolta on kaavan toteutuessa häviämässä merkittävä määrä arvokasta luontoa ja viherpinta-alaa. Kohteet tulee pyrkiä säästämään.

On hyvä, että kaupunki on aloittamassa kestävän kehityksen ohjelman laatimista. Eteläisen jokilaakson osayleiskaavan alueelta häviävien metsien osuus on sen verran merkittävä, että ekologista kompensatiota ei voi sivuuttaa, ja tarvittaessa on selvitettävä mahdollisuutta kompensoida kaava-alueella syntyviä haittavaikutuksia myös jälkikäteen. Osayleiskaavan alueen METSO-kohteet soveltuisivat erinomaisesti esimerkiksi kompensatio- ja ennallistamiskohteiksi.

datakeskushankkeessa häviävän puuston ja hiilinielujen tasapainottamiseksi.

Melu ja terveysvaikutukset

Virkistysalueiden tulisi olla myös meluolosuhteiltaan virkistykseen sopivia. Pohjoisosan virkistysalueelle on kuitenkin löydetty meluolosuhteet huomioiden sopivia virkistysmuotoja kuten motocross ja metsästys. Kyseisten virkistystoimintojen siirtymisessä tulee huomioida, etteivät toiminnot heikennä vaihtoehtoisten alueiden meluolosuhteita.

Terveyshaittaa aiheuttavia kemikaaleja ei tule säilyttää tai käsitellä lähellä asutusta tai muuta paikkaa, jossa ihmiset voivat altistua kemikaaleista aiheutuville terveyshaitoille. Tämä tulee huomioida datakeskushanketta suunnitellessa. Laitoksen aiheuttamat onnettomuusvaarat on arvioitava.

Esittelijä

ympäristökeskuksen johtaja Sjöblom Leena

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää antaa selostusosan mukaisen lausunnon Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavaehdotuksesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.